

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Anna BALÁKOVÁ

Název práce: Die Neue Rechte und ihre Rezeption der Konservativen Revolution der Weimarer Republik am Beispiel der Zeitschrift *Sezession*

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):
PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D., KNRS

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Předložená diplomová práce si klade za cíl představit na konkrétní případové studii, uvedené ovšem do nejširších historických souvislostí, recepci ideového rezervoáru představitelů meziválečné tzv. konzervativní revoluce (Carl Schmitt, Ernst Jünger, Hugo v. Hofmannsthal aj.) v politickém myšlení a komunikačních strategiích německé Nové pravice, spojované zejména s Arminem Mohlerem a mladšími následovníky – např. dramatikem a esejistou (někdejším „osmašedesátníkem“) Botho Straußem, dnes pak zejména Götzem Kubitschekem, Karlheinzem Weißmannem aj.), resp. se souvisejícími institucemi jako např. se soukromým Institut f. Staatspolitik, dále s příslušnými periodiky (*Junge Freiheit*, *Cato*, *sub conditione* i často citovaný *Cicero*) či nakladatelstvími (*Antaios Verlag* a další). Vlastní případová studie je založena na kvalitativní analýze článků „elitního“ časopisu *Sezession*, který je z řady dobrých důvodů s tzv. novou pravicí spojován a nebyl dosud – na rozdíl od mnohem známějšího týdeníku *Junge Freiheit* – předmětem soustředěného odborného zájmu.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autorka si zvolila velmi náročné téma, které předpokládá širokou znalost klíčových děl tzv. konzervativní revoluce, resp. i dnes již rozsáhlé produkce autorů spojovaných s tzv. novou pravicí. Jak vyplývá ovšem ze seznamu literatury i z průběžných poznámek, pracovala spíše s kritickou odbornou literaturou na dané téma, případně primární texty (s výjimkou textů z časopisu *Sezession*) tudíž vesměs vnímala a posuzovala pouze jejím prostřednictvím. Práce má logickou strukturu, její teoretické, terminologické a metodologické ukotvení je ovšem chatrnější: metodologická partie je zúžena pouze na případovou studii, autorka příliš nezduvodňuje – s výjimkou definice tzv. nové pravice – vymezení některých klíčových používaných pojmů, a tak řadu z nich (např. pojem fašismu, případně protofašismu) pak užívá v široce inkluzivních významech, charakteristických jednostranně např. pro část levicového narativu.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Práce je předložena v německém jazyce, a to na velmi vysoké jazykové úrovni. Poznámkový aparát se jeví být nedostatečný pouze ve vlastní případové studii (kap. 3.3, 3.4, 3.5), obsahující pouze odkaz na elektronickou verzi časopisu *Sezession* a datum stažení, nikoliv na konkrétní číslo a datum vydání. Tyto údaje je pak nutno dohledat v závěrečném seznamu literatury, což je pro čtenáře velmi nekomfortní a ztěžuje časové a obsahové zasazení analyzovaných textů do historického kontextu. I když je práce rozsahem nadlimitní, prospěla by jí příloha s nejcharakterističtějšími texty alespoň in extenso. Za problematické považuji i příliš časté odkazy

na německou Wikipedii (ta je vhodná spíše jen pro sestavení bibliografie), a to i v případech, kdy jsou k dispozici zevrubnější hesla v jiných (vědeckých) encyklopediích, pro „kariéru pojmů“ např. stále klíčové *Geschichtliche Grundbegriffe*, dostupné i v jinonické knihovně.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému: [X] Ouriginal (Urkund), 3 % similarity

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Předložená práce představuje velmi dobré shrnutí dané problematiky na základě relevantní literatury, i případová studie (tj. kvalitativní analýza zvoleného periodika, vhodně strukturovaná od obecné *Weltbild* – kategorie k jejím konkretizacím, tj. antidemokratismu, antiparlamentarismu, kritice multikulturalismu, afinitě k fašismu) je autorčiným originálním přínosem. Negativa práce lze spatřit spíše v detailech věcného i technického rázu: na několika místech autorka opouští akademickou rovinu práce a spíše osobně polemizuje se *Sezession* či jejími autory (s. 68-69), na s. 81 pak navíc i v polemické paralele k současné předvolební situaci v ČR. Na s. 15 (et passim) je Schmittovo pojetí „nepřítele“ jako „cizího“ značně zjednodušeno (i Schmitt se zde spoléhá nejenom na intuici, ale i na racionální operaci, kdy je třeba oddělit i „nepravé“ nepřátele). Na s. 85 autorka polemizuje i s jinak legitimní snahou vymezit evidentní rozdíly mezi nacionálním socialismem a fašismem (viz též 2. bod posudku). Na s. 31 je švýcarská (značně letitá) Schweizerische Volkspartei (SVP) mylně označena za „novou pravicovou stranu“. I výklad o tzv. *Historikerstreitu* (na s. 90, pozn. 389) je značně povrchní, jen na základě populárního textu z Deutschlandfunku, ačkoliv k tématu existuje rozsáhlá literatura. V souvislosti s termínem *Massendemokratie* (s. 97) je třeba připomenout, že jej nelze identifikovat jen jako pejorativní termín v arzenálu tzv. nové pravice, ale je zcela běžně užíván i A. von Hayekem, Karlem Mannheimem, Otto Stammerem a dalšími autoritami, které jistě nelze s tímto proudem ztotožňovat. Některé pasáže práce se zbytečně opakují a jsou redundantní (např. na s. 41 již předtím uvedený výrok Armina Mohlera o liberálním konzervatismu jako *Gärtner- und Demutskonservatismus*, aj.).

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Během rozpravy by se autorka mohla dotknout i recepce myšlenek německé tzv. nové pravice, resp. jejich médií v dnešní České republice (např. v pracích Aleše Valenty o Německu, či v prostředí některých think-tanků, například i na půdě Institutu Václava Klause).

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (A a B výborně, C a D velmi dobře, E dobře, F nevyhověl):

Diplomovou práci Anny Balákové doporučuji k obhajobě a navrhuji její klasifikaci stupněm B – výborně.

V Düsseldorfu 4. září 2021

(PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D.)

.....

